

มิติใหม่ของการศึกษา ในสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง

สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (สจว.สปท.) เป็นสถาบันการศึกษาทางทหารที่ก่อตั้งมายาวนานถึง ๕๖ ปี มีความเชี่ยวชาญในการผลิตบุคลากรจากหลากหลายหน่วยงานทั้ง ทหาร ตำรวจ พลเรือน รัฐวิสาหกิจ องค์กรของรัฐ และภาคเอกชน ให้มีความรู้เรื่องความมั่นคงของชาติในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้นักศึกษาได้รู้จักเครื่องมือสำคัญเครื่องมือหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาความมั่นคงในหลาย ๆ ด้านที่มีสาเหตุมาจากคน นั่นคือการปฏิบัติการจิตวิทยา นักศึกษาของ สจว.สปท. ทุกคน จะได้ศึกษาถึงความหมาย ความสำคัญของการวางแผนการปฏิบัติการจิตวิทยา การวิเคราะห์ เป้าหมาย และวิธีการรณรงค์

นักศึกษาในหลักสูตรหลัก คือ หลักสูตรการปฏิบัติการจิตวิทยาฝ่ายอำนวยการ ตั้งแต่รุ่นที่ ๑ จนถึงรุ่นที่ ๑๐๕ (รุ่นปัจจุบัน) ส่วนได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติการจิตวิทยาเป็นอย่างดี โดยก่อนจบการศึกษา สจว.สปท. มีการประเมินความรู้นักศึกษาที่ได้เล่าเรียนมาด้วยการแบ่งกลุ่ม ๔ ถึง ๕ กลุ่ม โดยมอบหมายให้แต่ละกลุ่ม จัดทำเอกสารการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาความมั่นคงของชาติในประเด็นสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะกำลังศึกษา เช่นการแก้ปัญหายาเสพติด การแก้ปัญหา ทุจริต วัฒนธรรม ประเพณี การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น การจัดทำเอกสารศึกษานี้ใช้ความรู้เรื่องการปฏิบัติการจิตวิทยาเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาทั้งสิ้น โดยดำเนินการในพื้นที่กรุงเทพมหานครและให้มีการแสดงผล สจว.สปท. หรือที่อื่นที่เหมาะสมในกรุงเทพฯ สจว.สปท. ได้กำหนดให้นักศึกษาทำเอกสารการศึกษาในลักษณะนี้มาจนถึง รุ่นที่ ๑๐๖

ต่อมา นักศึกษาหลักสูตรการปฏิบัติการจิตวิทยาฝ่ายอำนวยการ รุ่นที่ ๑๐๗ ภายใต้การกำกับดูแล ของ พลตรี คุณฐิ งามสมภพ ผู้อำนวยการสถาบันฯ ในขณะนั้น ได้รับคำแนะนำจาก พลเอก กุซงค์ รัตนวรรณ ผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ผู้บังคับบัญชาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มองเห็น ว่าในขณะนั้นกำลังมีสถานการณ์ความไม่มั่นคงของ ประเทศชาติในด้านสังคมการเมืองที่ประชาชน มีความแตกแยกกันอย่างรุนแรงในช่วงกลางปี ๒๕๕๓ นั้น สจว.สปท. ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษา ที่มีศักยภาพสูงอยู่เป็นจำนวนมาก น่าจะมีส่วนช่วยใน การแก้ปัญหาความมั่นคงของชาติได้ในระดับหนึ่ง จึงกำหนดให้นักศึกษา รุ่นที่ ๑๐๗ เข้าทำการศึกษาวิจัย เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยใช้พื้นที่ จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีปัญหาเป็นพื้นที่

ทำการศึกษาภายใต้ ชื่อว่า “ชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนเรียนรู้สู่การสร้างพลังงานแห่งการขับเคลื่อนสังคมภาคพลเรือน ตามแนวทางพะเยาโมเดล” (พะเยาโมเดล) ด้วยความคาดหวังว่าผลการศึกษาจะสามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบของการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ให้เกิดแก่สังคมไทย การศึกษาครั้งนี้ นับเป็นจุดเริ่มต้นของมิติใหม่ในการจัดการเรียนการ

สอนของ สจว.สปท. ที่ไม่เคยดำเนินการมาก่อนและ ทำให้ได้ประโยชน์ในหลายลักษณะ คือ

๑. เป็นการระดมพลังความรู้ ความสามารถ และ ศักยภาพของนักศึกษาทั้งรุ่นประมาณ ๗๖ คน ให้ร่วมกันทำงานเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งต้องใช้พลังความสามัคคีภายในรุ่นเป็นเครื่องนำทางจึงจะประสบความสำเร็จ เพราะงานที่ถูกกำหนดเป็นงานสำคัญที่ปกติต้องใช้เวลานานในการดำเนินการแต่นักศึกษา สจว.สปท. ก็สามารถทำได้ในเวลาจำกัด

๒. เป็นการทำงานที่นักศึกษาต้องเข้าเผชิญกับสภาพปัญหาที่เป็นจริงในพื้นที่ต่างจังหวัดที่ไม่คุ้นเคยทำให้ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างละเอียดรอบคอบ เกิดเป็นประสบการณ์ที่ดีแก่นักศึกษาในการนำไปใช้ประโยชน์เมื่อกลับไปทำงานหลังจบการศึกษา

๓. ทำให้เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง นักศึกษากับสถาบันฯ เป็นความผูกพันจากการดำเนินงานที่ต้องประสานกันอย่างใกล้ชิดอันจะเป็นประโยชน์ต่อความเป็นเครือข่ายที่เหนียวแน่นต่อไปในอนาคต

๔. ทำให้นักศึกษาจากทุกภาคส่วนได้มีโอกาสสัมผัสจริงกับสภาพปัญหาความมั่นคงของชาติ โดยตรงในฐานะคนไทยคนหนึ่ง ทำให้เกิดความเข้าใจปัญหา และมีจิตสำนึกที่ดีในความเสียสละ

เกิดจิตสาธารณะจิตอาสา เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาของสังคมของประเทศไทย

๕. เป็นการดำเนินงานทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งตรงกับการกิจของ สจว.สพท. ที่ถูกกำหนดไว้ ไม่ใช่เป็นเพียงแหล่งประสานวิทยากรเท่านั้น แต่ต้องนำวิทยากรไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาสำคัญของประเทศ โดยการดำเนินงานจะเห็นใน ๒ ส่วน คือส่วนแรกเป็นการศึกษาวิจัย เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาในภาพรวม และส่วนที่ ๒ เป็นการปฏิบัติการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหานั้นได้เปลี่ยนแปลงเจตคติ ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมที่สนับสนุนให้เกิดความมั่นคงของชาติการดำเนินการศึกษาจะเริ่มตั้งแต่ การวางแผน การดำเนินงาน ณ ที่ตั้ง สจว.สพท. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

การกำหนดความคิด การวางแผนการเก็บข้อมูลในพื้นที่จริง ๔ ครั้ง โดยครั้งแรกผู้แทนนักศึกษาฝ่ายวิชาการพร้อมอาจารย์ที่ปรึกษาลงพื้นที่แนะนำโครงการศึกษาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ และการประสานงานเบื้องต้นกับผู้ว่าราชการจังหวัด และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นการหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ในการวางแผนให้นักศึกษาทั้งรุ่น ได้ลงพื้นที่เป้าหมายครั้งที่ ๒ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในทุกรูปแบบที่จำเป็นตามวิธีดำเนินการวิจัย จากนั้น ครั้งที่ ๓ เป็นการเข้าพื้นที่ศึกษาเพื่อปฏิบัติการรณรงค์ตามวัตถุประสงค์ทางจิตวิทยาที่กำหนด ครั้งสุดท้ายเป็นการแสดงผลการศึกษาแก่สาธารณะและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับฟัง รวมทั้งจัดให้มี

การรณรงค์ในภาพใหญ่ โดยมีบุคคลนอกพื้นที่เป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมด้วย ผลงานของ รุ่น ๑๐๗ (พะเยาโมเดล) ได้รับความสนใจจากหลาย ภาคส่วนที่จะนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ได้รับเชิญจากคณะอนุกรรมการทหาร วุฒิสภา ไปแสดงผลการศึกษา เพื่อผลักดันให้ผลการศึกษาไปสู่การปฏิบัติเป็นต้น ต่อมาในหลักสูตรการปฏิบัติการจิตวิทยา ฝ่ายอำนวยการรุ่นที่ ๑๐๘ นักศึกษาได้รับการฝึก ในลักษณะเดียวกัน คือเป็นการศึกษารูปแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางสังคมการเมือง เพื่อให้ประชาชนมีความสมานฉันท์ปรองดองกัน ภายใต้ชื่อเรียกว่า “ชาดพนมโมเดล : การก้าว

ข้ามความขัดแย้งด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่ชุมชนเข้มแข็ง” การศึกษารุ่น ๑๐๘ ใช้อำเภอธาตุพนม จังหวัด

นครพนมเป็นพื้นที่ทำการศึกษาพร้อมทั้งมีการปฏิบัติการรณรงค์ เพื่อสนับสนุนรูปแบบการแก้ปัญหาความขัดแย้งผลการปฏิบัติงานของรุ่น ๑๐๘ ได้ประโยชน์ทั้ง ๕ ลักษณะ เช่นเดียวกับรุ่น ๑๐๗ ปัจจุบันระหว่าง ๒ พ.ค.๕๔ ถึง ๑ ก.ย.๕๔ เป็นช่วงเวลาของการศึกษาหลักสูตรการปฏิบัติการจิตวิทยาฝ่ายอำนวยการ รุ่นที่ ๑๐๘ ที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้อำนวยการสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง เป็น พลตรี ปานศิริ มีผล ตั้งแต่ ๑ เม.ย. ๕๔ ท่านได้มอบให้นักศึกษา รุ่นที่ ๑๐๘ ดำเนินงานทางวิชาการ เพื่อเป็นผลงานของรุ่น ตามคำแนะนำของ

ท่านผู้บัญชาการสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ที่เห็นปัญหา และให้ความสำคัญกับความมั่นคงของชาติ ในด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่องของป่าไม้ที่ประเทศต้องเผชิญกับ

ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่ามาอย่างยาวนาน ในทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะป่าที่เป็นต้นน้ำ ยังมีความสำคัญอย่างใหญ่หลวง เพราะถ้าไม่สามารถรักษาป่าต้นน้ำได้จะเกิดผลเสียหาย มิใช่เฉพาะกับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ต้นน้ำเท่านั้นแต่ประชาชนที่อยู่ท้ายน้ำก็จะได้รับผลกระทบจากความแห้งแล้งไปด้วย ทั้งนี้ป่าต้นน้ำในเขตอำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ อันเป็นต้นกำเนิด ของแม่น้ำหลายสาย เช่น แม่น้ำเลย แม่น้ำพอง แม่น้ำชี แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำเชิญ เป็นต้นนั้น ปัจจุบันแทบไม่เหลือ สภาพของความเป็นป่า เพราะถูกทำลายทั้งจากประชาชนที่เข้าไปอยู่อาศัยและจากบุคคลภายนอกที่เข้าไปหาผลประโยชน์ในหลายรูปแบบ จึงได้กลายมาเป็นโจทย์ให้นักศึกษา รุ่นที่ ๑๐๘ เข้าไปศึกษา เพื่อหาทางแก้ไขภายใต้ชื่อ “รูปแบบการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำน้ำหนาว” (น้ำหนาวโมเดล) โดยหวังว่าผลจากการศึกษาจะทำให้ได้รูปแบบของการแก้ปัญหาที่อาจนำไปใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ที่มีสภาพปัญหาใกล้เคียงกัน และเช่นเดิมทางสจว.สพท. ได้กำหนดให้นักศึกษา จัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์ให้ประชาชนในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีความตระหนักถึงความสำคัญของป่า ที่ทุกคนต้องช่วยกันอนุรักษ์และฟื้นฟูรวมทั้งจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การแสดงผลการศึกษา และการรณรงค์ผ่านสื่อโทรทัศน์ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนทั้งประเทศใส่ใจใน

ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในมิติใหม่ ของ สจว.สปท. ที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นจาก ประสพการณ์ รุ่นที่ ๑๐๗ และ ๑๐๘ สจว.สปท. มีความคาดหวังว่าผลการศึกษาจะได้รับการตอบรับ เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้โดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่กลับไม่ปรากฏผลตามที่คาดหวัง ท่าน ผอ.สจว.สปท. จึงมีดำริให้ปฏิบัติการเชิงรุกด้วยการพยายามสร้างเครือข่ายที่มีพลังไว้ล่วงหน้า เพื่อผลักดันผลงานของนักศึกษา รุ่นที่ ๑๐๙ ให้สามารถไปสู่ระดับรัฐบาล ที่มีอำนาจอย่างแท้จริง ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเครือข่ายแรกได้แก่สภา ที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และ สังคมแห่งชาติ ที่ ผอ.สจว.สปท. ได้นำคณะนักศึกษา รุ่นที่ ๑๐๙ ไป แนะนำตัวและเสนอโครงการศึกษา “น้ำหนาวโมเดล” ซึ่งได้รับความสนใจจากประธานสภาที่ปรึกษา ฯ พร้อมคณะ ที่ยินดีจะให้ความร่วมมือผลักดัน ผลการศึกษาสู่รัฐบาลต่อไป เครือข่ายที่สอง คือ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่ ผอ.สจว.สปท. ได้นำ

คณะนักศึกษาไปเสนอโครงการศึกษาเช่นกัน นอกจากนี้ ผอ.สจว.สปท. ยังมีแผนที่จะนำเสนอ ผลงานการศึกษาต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมของ วุฒิสภาอีกด้วย แนวคิดการผลักดันผลการศึกษาของ นักศึกษา สจว.สปท. เพื่อให้เกิดผลสู่การปฏิบัติ ดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นอีกมิติใหม่ล่าสุดในการ ดำเนินงานของ สจว.สปท. เพื่อให้บรรลุภารกิจ การสร้างประโยชน์ให้เกิดต่อความมั่นคงของชาติ

สจว.สปท. ต้องเดินหน้าพัฒนาตนเองต่อไป เพื่อให้เป็นสถาบันการศึกษาในการสร้างความมั่นคง ให้เกิดแก่ประเทศชาติสมตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้ง

สถาบันฯ และไม่เพียงการผลิตบุคลากรเท่านั้น สำหรับผู้จบการศึกษาจาก สจว.สปท. (นับจากรุ่นที่ ๑ ถึง รุ่นที่ ๑๐๕ มีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วประมาณ ๓,๐๐๐ คน) บุคคลเหล่านี้ได้กลายสถานะเป็นสมาชิก สมาคมจิตวิทยาความมั่นคงแห่งประเทศไทย ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันระหว่าง สจว.สปท. กับ สมาคมฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำความรู้ไปสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่ประชาชนและประเทศชาติ สจว.สปท. ด้วยความเข้มแข็งจากการเป็นเครือข่าย

ที่มีความสามัคคี สจว.สปท. คาดหวังในความเป็นหน่วยงานที่เป็นความภาคภูมิใจของกองทัพไทย และของประชาชาติตลอดไป

